

OBRO
FIL

MARINA
ESPASA

Lectura difícil

Fa dos anys, a la primera reunió amb el jurat de les Beques Montserrat Roig de l'Ajuntament de Barcelona, l'editor Joan Riambau, l'escriptor Jordi Puntí i la llibretera Montse Porta em van parlar d'una "bomba": un projecte sobre dansa i literatura d'una escriptora de Granada que es deia Cristina Morales. No vam dubtar a atorgar-li una de les vint beques de creació. Aquella novel·la, *Lectura fàcil*, acabaria guanyant el premi Herralde 2018 i, ara fa un parell de setmanes, el Nacional de narrativa, que atorga el ministeri de Cultura espanyol.

És una novel·la esplèndida i molt divertida, complexa tant des del punt de vista estilístic com argumental, profunda i original. Però, com les rates que surten a passejar quan ensumen la sang, de seguida que es va anunciar que havia obtingut el Premi Nacional va començar el degoteig de reaccions paternalistes i ignorants que posaven en dubte la vàlua d'una escriptora massa jove i inexperta, segons un seguit de savis (tots homes, sorpresa!) periodistes o escriptors amb poca feina, ego ferit i tones d'enveja. Només van faltar unes declaracions sobre el *momentum* polític en les quals Cristina Morales afirmava que s'alegrava de veure flames i no cafeteries obertes al centre de Barcelona per despertar les ires d'un líder polític com Albert Rivera, que va publicar un tuit ridícul que l'editorial farà bé d'aprofitar com a faixa publicitària. Però Rivera és algú desesperat, que se sap cadàver polític en qüestió de setmanes, al cap i a la fi. El més impressionant és que el mateix govern espanyol, que és responsable d'haver-li concedit el premi, va censurar les declaracions de l'escriptora. ¿On s'és vist, un govern que renyi una professional de l'escriptura, a qui a més acaba de premiar? ¿Algú es pensa que si Morales fos un home haurien sortit a tapar-li la boca d'aquesta manera?

Una de les maneres de mesurar el valor d'una obra literària és calcular la distància que hi ha entre el lloc des d'on està escrita (el que ocupa una ciutadana individual, jove, econòmicament precària i per tant infinitament vulnerable) i l'abast del que crítica. Una distància que ja era grossa en el cas de *Lectura fàcil*, que tira amb bala contra absolutament tot el que coneixem com a "sistema", però que s'està fent un abisme amb cada crítica que la qüestiona: cada pedrada que rep el llibre el fa més fort. ♦♦